

Sjöbo utbildningscentrum / Malenagymnasiet

Handlingsplan för drogfri utbildning och arbetsplats

Inledning

Alkohol-, tobak- och drogpolicyn gäller alla inom Sjöbo utbildningscentrums verksamhet. Vi har ett gemensamt ansvar att motverka tobaksbruk, alkohol- och drogmissbruk. Detta sker genom ett hälsofrämjande arbete vilket innebär att vi skapar en skyddande och god arbetsmiljö, där alla trivs och får en möjlighet att utvecklas och lyckas. Vi ska arbeta förebyggande, genom att tidigt uppmärksamma personer som riskerar sin hälsa och utveckling på grund av bruk och missbruk av tobak, alkohol och andra droger. I handlingsplanen avses med droger, tobak, alkohol och narkotika. Vidare inkluderas i begreppet narkotika läkemedel (icke medicinskt betingat bruk), dopingpreparat, inandning av gaser från kemiska preparat i berusningssyfte samt övriga medel som intas i berusningssyfte. Samtliga medarbetare ska bidra till att till att målen för att det drogförebyggande arbetet uppfylls. Handlingsplan ska hjälpa personal samt övriga vuxna att vara tydliga gällande regler kring tobak, alkohol samt narkotika. Rektorer tillsammans med skolchef för Sjöbo utbildningscentrum ansvarar för att samtlig personal i skolan får kunskap om handlingsplanen. Rektorn tillsammans med elevhälsan arbetar för att handlingsplanen ska vara ett levande dokument i vardagen och välkänt av samtlig personal, elever samt vårdnadshavare på Malenagymnasiet. Nyttillkommen personal och elev under läsåret, ska också informeras om dokumentet och dess innehåll. Handlingsplanen för drogfritt ska revideras en gång per läsår eller vid behov.

SYFTE

Syftet med handlingsplanen är att arbeta för en drogfri tillvaro, förhindra missbruk, främja hälsa, förhindra tillbud och olyckor samt att motverka konflikter och utslagning på grund av drogmissbruk.

Handlingsplanen ska vara tydlig för samtliga elever för att därmed kvalitetssäkra arbetet med ANDT-frågor. Handlingsplanen ska finnas lättillgängligt och ge en inblick i hur vi arbetar för att förebygga nyttjande av narkotika, alkohol och tobak. Planen ska utgöras av likvärdig hjälp, stöd och omhändertagande. Vidare är syftet med handlingsplanen att säkerställa att samtliga ska vara drogfria. Vid konstaterat nyttjande av narkotika eller alkohol ska handlingsplanen bidra till att säkerställa att en åtgärdsplan upprättas som stöd för fortsatta studier, samt säkerställa övrigas rätt till studier och en säker arbetsmiljö. Handlingsplanen grundar sig på en kombination av mål, omtanke, tydliga regler, konsekvenser och stöd för att uppnå en hälsosam och säker arbetsplats för alla. *Se också bilaga 1 för lagstöd.*

Mål för arbetet gällande tobak, alkohol och droger

Tobak:

Våra mål gällande tobak är att:

- ingen ska utsättas för passiv rökning
- ingen använder tobak på skolans område
- vi visar vårt avståndstagande gällande tobakskonsumtion

Alkohol:

Våra mål gällande alkohol är att:

- Sjöbo utbildningscentrums område och skoltiden är alkoholfri
- **Alkoholkonsumtionen ska minska**

Narkotiska preparat och dopningspreparat:

Våra mål gällande droger är att:

- Sjöbo utbildningscentrums område och skoltiden ska vara drogfri
- Uppmärksamma och polisanmäla spridning av droger bland elever

Strategi

Sjöbo utbildningscentrum ska arbeta för att skapa en stödjande och hälsofrämjande arbetsmiljö, både fysiskt och psykosocialt, som är fri från tobaksbruk samt alkohol- och drogmisbruk. Malenagymnasiet arbetar förebyggande genom att tidigt uppmärksamma personer som riskerar sin hälsa och utveckling på grund av bruk och missbruk av tobak, alkohol och andra droger.

ANDT i undervisningen Gymnasieskolan ansvarar för att varje elev har kunskap om förutsättningar för en god hälsa samt har förmåga att kritisk granska och bedöma det han eller hon ser, hör och läser för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingar. Rektor ansvarar för att eleverna får kunskap om sex och samlevnad, konsument och trafikfrågor samt riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger (Gy 11).

- Diskussioner kring ANDT-frågor förs kontinuerligt av pedagoger i elevernas undervisning i samarbete med elev och vårdnadshavare
- Rektor informerar om skolans handlingsplan på informationsmötet vid terminsstart och därefter i början av varje nytt läsår.
- Mentor informerar eleverna om handlingsplanen.

Handlingsplan för drogfri utbildning och arbetsplats

- Handlingsplanen diskuteras av elevskyddsombuden en gång per läsår. Därefter revideras handlingsplanen och samtliga elever och lärare informeras om de nya revideringarna.
- Misstankebaserade drogtestar kan genomföras för att förebygga nyttjandet av narkotika och alkohol. Vidare kan testerna tidigt upptäcka narkotikamissbruk, då användande av narkotikaklassade preparat ökar risken för arbetsrelaterade olyckor och är en avgörande faktor när det gäller ohälsa.
- Samtal gällande tobaksvanor och eventuellt stöd med avvänjningsprogram förs av mentor med samtliga elever under utvecklingssamtal.
- Person som ej har behörighet att vistas på skolan avisas från skolområdet vilket kan minska risken för spridning av narkotika, alkohol samt tobak inom Malenagymnasiet.

Följande gäller i första hand Malenagymnasiet men kan även användas som stödmaterial i hela Sjöbo utbildningscentrum.

Rutiner vid misstanke eller konstaterat bruk

TOBAK

Rutiner vid tobaksanvändning på skolans område

1. Personal talar med eleven och informerar om att rökförbud gäller på skolans område.
2. Eventuella tobaksvanor diskuteras under samtliga utvecklingssamtal. Vid behov erbjuds stöd för avvänjning av tobak av skolsköterska/skolkurator.

ALKOHOL

Rutiner vid misstanke om alkoholanvändning på skolans område

1. Samtala och rådgör med kollegor och elevhälsa gällande misstanke. Eventuellt genomför observation tillsammans med annan kollega för att bekräfta din misstanke.
2. Informera rektor om misstänkt alkoholanvändande. Rektor och elevhälsa gör tillsammans med berörd personal en bedömning av situationen och fattar beslut om att kalla eleven till samtal.
3. Samtal förs med eleven där rektor, en företrädare för elevhälsan och elev samt vårdnadshavare till omyndig elev deltar. Rektorn leder samtalet.
4. Vid samtal informeras eleven om misstanke samt rutiner vid test av alkohol. Se blankett rutiner för samtal vid misstanke om Alkohol.
5. Nekar elev att lämna test kommer inte eleven att få delta i de praktiska delarna i utbildningen detta görs i samråd med vårdnadshavare till omyndig elev. Om misstanken om påverkan kvarstår kontaktas ev. polis. Kvarstår oron görs orosanmälan till socialtjänsten oavsett elevens ålder.

Handlingsplan för drogfri utbildning och arbetsplats

6. Vid samtycke använd blankett samtycke vid misstankebaserade drogtest. Om elev upplevs påverkad får eleven ej vara kvar i skolan och vårdnadshavare till elev kontaktas innan elev skickas hem, dock bör eleven ska hämtas av sina vårdnadshavare. Eleven ges en chans att själv kontakta sina föräldrar. Låna ut telefon vid behov.
7. Vid samtycke åker personal med elev upp på vårdcentralen där urintest görs. Medtag blankett Provtagning vårdcentral (Finns tillgänglig hos elevhälsan, underskriven av rektor)
8. Provresultat skickas till rektor.
9. Skriftlig redogörelse av ärendet lämnas till rektor. Representanter från elevhälsan tar en uppföljande kontakt med elev och, då det gäller omyndiga elever, föräldrar. Elevhälsan ger vidare information om Malenagymnasiet policy, eventuellt drogtest och konsekvenser. Arbetet fortsätter sedan i enlighet med den lokala handlingsplanen.

NARKOTIKA

Rutiner vid misstanke om narkotikaanvändning

1. Samtala och rådgör med kollegor och elevhälsa gällande misstanke. Eventuellt genomför observation tillsammans med annan kollega för att bekräfta din misstanke.
2. Informera rektor om misstänkt droganvändande. Rektor och elevhälsa gör tillsammans med berörd personal en bedömning av situationen och fattar beslut om att kalla eleven till samtal och skyndsamt kontaktar omyndig elevs vårdnadshavare.
3. Samtal med eleven där rektor, en företrädare för elevhälsan och elev deltar samt vårdnadshavare till omyndig elev. Rektorn leder samtalet.
4. Vid samtal informeras eleven om misstanke samt rutiner vid drogtest.
Se blankett rutiner för samtal vid misstanke om droganvändning.
5. Nekar elev att lämna test kommer inte eleven att få delta i de praktiska delarna i utbildningen detta görs i samråd med vårdnadshavare till omyndig elev. Om misstanken om påverkan kvarstår kontaktas ev. polis. Kvarstår oron görs orosanmälan till socialtjänsten oavsett elevens ålder.
6. Vid samtycke använd blankett samtycke vid misstankebaserade drogtest. Om elev upplevs påverkad får eleven ej vara kvar i skolan. Omyndiga elever ska hämtas av sina vårdnadshavare. Eleven ges en chans att själv kontakta sin vårdnadshavare. Låna ut telefon vid behov.
7. Vid samtycke åker personal med elev upp på vårdcentralen där urintest görs. Medtag blankett Provtagning vårdcentral (Finns tillgänglig hos elevhälsan, underskriven av rektor)
8. Provresultat skickas till rektor.
9. Skriftlig redogörelse av ärendet lämnas till rektor. Representanter från elevhälsan tar en uppföljande kontakt med elev och, då det gäller omyndiga elever, föräldrar. Elevhälsan ger vidare information om Malenagymnasiets policy, eventuellt drogtest och konsekvenser. Arbetet fortsätter sedan i enlighet med den lokala handlingsplanen.

Rutin vid konstaterat bruk av narkotika.

1. Rektor kallar elev och vårdnadshavare till möte tillsammans med kurator och specialpedagog.
2. Socialtjänsten kontaktas och vid misstanke om brott görs polisanmälan.
3. Om det bedöms nödvändigt för att garantera trygghet och studiero kan rektor besluta om att med omedelbar verkan stänga av elev enligt 5 kap. 17 § skollagen. Huvudmannen prövar ärendet om avstängningen ska förlängas. Innan en sådan åtgärd vidtas bör det prövas huruvida eleven kan bedriva särskild undervisning i hemmet på frivillig basis (enligt 24 kap 20-25 § skollagen).

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Dokumentet ingår i verksamhetens systematiska kvalitetsarbete och följer enheternas årshjul. Dokumentet skall revideras årligen och vid eventuell särskild händelse med anknytning till handlingsplanens område.

EHT, elevhälsoarbetet, skall planera och utvärdera med planen som stöd. Aktiviteter skall skapas med planen som riktlinje.

Ledningsgrupp för Sjöbo utbildningscentrum ansvarar för planen och har skyldighet att samverka via VSAM, verksamhets samverkan, enligt samverkansavtal.

Datum 20230801

Petra Roth, rektor

Malenagymnasiet

Bilaga 1

Lagstöd

Tobakslagen:

Det råder enligt svensk lag rökförbud inom skolans område. Tobaksvaror får inte säljas till den som inte fyllt 18 år. (Tobakslag 1993:581) Syftet med lagen är att skydda barn och unga från tobak och passiv rökning.

Alkohollagen:

Alkohol får inte förvaras eller nyttjas inom skolområdet eller under skoltid. Ungdomar under 18 år får enligt alkohollagen (2010:1622) inte serveras alkoholdrycker. För försäljning och utlämning gäller 20 år.

Narkotikalagen:

All hantering av narkotika är en kriminell handling och den som innehar, brukar eller befattar sig med narkotika döms för narkotikabrott om gärningen är uppsåtlig. Allt bruk av narkotika klassas som missbruk.

Skollagen och Socialtjänstlagen:

Enligt lag är all personal som arbetar med barn och ungdom skyldiga att göra en anmälan till socialtjänsten vid misstanke om att barn/ungdom far illa. Vid misstanke av risk av om barn eller ungdom far illa beaktas även om barnet eller ungdomens eget beteende kan medföra att det far illa exempelvis genom missbruk och annat självdestruktivt beteende. Uppgifter som en anmälningsskyldig person har fått av en annan person kan även dessa vara en grund för att göra en anmälan om uppgifterna medföra att den anmälningsskyldiga personen misstänker att barnet far illa.

Arbetsmiljölagen:

Säger att skolan och fritidsgården ska ha en bra arbetsmiljö och är skyldiga att förebygga ohälsa och olycksfall.

Barnkonventionen är en del av svensk lag :

Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Bedömning behöver göras vid varje enskilt fall gällande barnets bästa där särskild hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

Ordningslagen:

1 kap § 2. Skolan är ingen allmän plats och därför ska obehöriga personer avvisas.